

TARİKAT PİRLERİ ve TARİKATLERİ: YESEVİLİK VEYA YESEVİYYE (2)

(...dünden devam)

Daha sonra münâzarayı tamamen bırakıp kendisini ibadete ve ashabını irşâda vakfetti. Sonra ülkesine döndü, önce Merv'e geldi, bir müddet Herât'ta kaldı, tekrar Merv'e giderken yolda Buğşur denilen yerde vefat etti."

"Keşfi açık, kerametleri zahir idi. Sâfi ibn Abdullah es-Sûfi'nin an-latımına göre Nizamiye Medresesi'nde İbnu's-Sakka, kalkıp bir soru sorarak şeyhe eziyet etti. Şeyh:

— Otur, ben senin sözünde küfür görüyorum, belki sen İslâm dininden başka bir din üzerinde ölürsün, dedi.

Gerçekten İbnu's-Sakka, Bizans elçisi ile birlikte Kostantiniyye'ye gidip Hristiyan oldu."

Şeyh hakkında bu gibi rivayetler anlatılır. Bunların bir kısmı zamanla üretilmiş olsa da, bunlar, bu muhterem şeyhin, halk yanındaki makam ve itibarını gösterir (Cevâhiru'l-Ebrâr min emvâci'l-bihâr: s. 66; Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, s. 62).

Prof. Fuat Köprülü'nün tespitlerine göre: Yusuf Hemedânî, uzun boylu, çiçek bozuğu, uzun kumral sakallı, zayıf bir adamdı. Daima ya--malı yün bir elbise giyer, dünya işlerine önem vermez, padişahların ve büyüklerin evlerine gitmezdi. Eline geçeni muhtaçlara verir, kimseden bir şey kabul etmezdi. Türkçe bilmezdi. Yetmiş beş yaşından sonra evlenmiş ve zevcesi, kendisinden kırk gün önce ölmüştür. Herkese çok iltifat eder, halim ve merhametli davranırdı. Selmân-ı Fârisî'nin asâsıyla sarığı kendisinde idi.

Her aybaşıda Semerkant mollalarını çağırıp onlarla şeriat sohbeti yapardı. Ağrılara ve yaralara ilaç yapar, sıtma için nüsha (muska) yazar, herkesin derdine yetişmeğe çalışırdı. Kalbi herkese

karşı sevgi ile dolu idi. Allah Elçisi'nin ve sahâbîlerinin izinde yürür, herkese saygılı davranır, ağzından kem söz çıkmazdı. Kible ehlinde kimseyi küfürle suçlamazdı. Fakirliğe eğilimli idi. Altın ve gümüş eşya kullanmaz, fakirlere, zenginlerden çok itibar eder, odasında hasır, keçe, ibrik, iki yastık ve bir tencereden başka bir şey bulun-durmazdı.

504 Ramazanının on birinci Çarşamba (25 Mart, 1110) günü Sultan Sen-cer, Semerkand'da bulunan Kâsim Cogi'ye mektup göndererek Şeyh Yusuf Hemedânî hakkında saygılarını bildiriyor, tekkenin dervişleri için 50.000 altın gönderiyor ve "Ashâb-ı kirâmın yollarından ayrılmayan bu büyük Şeyhin hayat tarzını bildirmelerini ve Şeyh'ten kendisi için Fâtiha niyaz etmelerini" ilâve ediyordu.

(devamı yarın..)